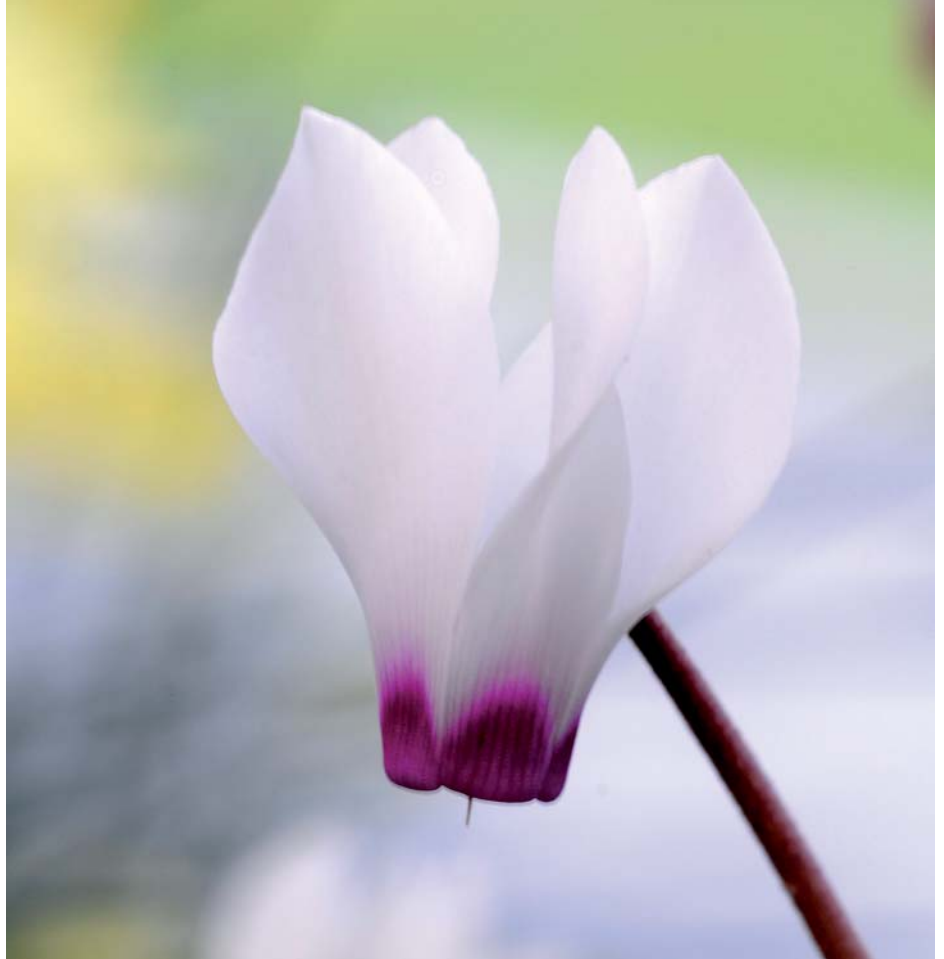

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

Kamerplanten in deze rubriek? Ja, en u heeft niet het Vakblad voor de Bloemisterij in handen. Ja, want de cyclaam die bij menigeen in de huiskamer staat vindt zijn oorsprong in de bloembollensector. En dus een keer iets over deze kamerplant. De aanleiding is eenvoudig. De afgelopen weken liet C.P.J. Breed enkele malen een royaal bloeiend exemplaar zien van *Cyclamen persicum*. Het betrof hier een selectie die afkomstig is van het Griekse eiland Rhodos, een van de vele herkomstgebieden van deze soort. Anders dan de Latijnse naam doet vermoeden, komt hij helemaal niet uit Perzië (nu Iran). Hij komt daar niet voor. Voor de hand liggende reden voor het feit dat deze soort toch met die naam is begiftigd, is dat er vanaf midden 16e eeuw heel veel gewassen uit het oosten kwamen, en daar lag ook Perzië. Daar groeit hij dus niet, maar er zijn wel heel veel andere landen waar hij in de natuur is aan te treffen: Turkije, Syrië, Jordanië, Albanië, Griekenland en Cyprus, om er een paar te noemen. Van de diverse soorten *Cyclamen* valt *C. persicum* op door het relatief forse formaat. Andere soorten als *C. coum* en *C. hederifolium* ogen aanzienlijk kleiner.

KRELAGE KRUISTE AL

Minder zichtbaar in de natuur, maar wel aanwezig is de variatie binnen de soort. En dat bleef niet onopgemerkt toen hij in cultuur kwam. Al in de 18e eeuw bood de Haarlemse kweker Van Kampen drie variëteiten aan. Maar de grote sprong voorwaarts werd in de 19e eeuw gemaakt. Daarin speelden diverse landen een rol. Kwekers in Engeland, Duitsland, België en Nederland hadden elk zo hun inbreng in de transformatie van de botanische *C. persicum* naar de kamerplant met felle kleuren en grote bloemen. Onder hen ook het Haarlemse bedrijf E.H. Krelage & Zonen. Zo ver van huis zijn we dus nog niet met dit onderwerp. Krelage veredelde al in de jaren twintig en dertig van de 19e eeuw in dit soort. Het Engelse bedrijf E.G. Henderson kocht in 1840 zaailingen van Krelage, om zich daarna verder in de cyclaam te specialiseren. Volgens J. Doorenbos, die in 1950 een geschiedenis schreef over de Perzische cyclaam, is van dat zaaisel verder weinig terechtgekomen. Krelage schrijft daar zelf weinig over. In Drie eeuwen Bloembollenexport stelt hij alleen vast dat in de verdere ontwikkeling van de *Cyclamens* de bloembollenhandelaars geen belangrijk aandeel hebben gehad. Het stokje werd overgenomen door enkele Aalsmeerse bedrijven. Daar werd de stap gezet naar grootbloemige typen in tal van kleuren. Dat proces speelde zich ook elders in Europa af. De genetische variatie binnen *C. persicum* bleek zo groot, dat er niet alleen sprake was en is van kleurvariatie, maar ook een keur aan allerlei vormen. Al snel deed de Rokoko zijn

Cyclamen persicum Rhodos form

Van buiten naar binnen en weer terug

Het hele jaar door is in de KAVB-keuringszaal een zeer gevarieerde hoeveelheid bol- en knolgewassen te zien. In de rubriek **Nauwkeurig** wordt op een van die gewassen ingegaan. Dit keer de voorouder van een kamerplant.

intrede, een vorm met geruffelde bloemblaadjes. Ook kwamen dubbelen voor, evenals typen met een zilverkleurig randje aan de bloemen. Helemaal uit beeld voor de bloembollensector bleef de kamerplant niet. Vooral oudere lezers zullen zich de inzending van de firma J.C. Maarse uit Aalsmeer herinneren op de jaarlijkse Kerstflora in Treslong. Maarse was elk jaar aanwezig met een indrukwekkend sortiment. Lange tijd bleven de veredelaars in dit product een wens koesteren: een gele. Het was K. Sahin uit Gouda die er in de jaren tachtig in slaagde om met 'Winter Sun' op de markt te komen, de eerste zachtgeel getinte kamercyclaam.

ANDERS KIJKEN

Eind 20e eeuw was de tijd rijp om ook eens naar andere mogelijkheden te kijken voor de gecul-

tiveerde cyclaam. Dat heeft de afgelopen jaren geleid tot twee nieuwe ontwikkelingen. In de eerste plaats zijn er langstelige selecties gekomen, die bruikbaar zijn voor de snijbloementeel. De andere ontwikkeling betreft het buitengebruik van dit product. Diverse grote spelers, waaronder de Nederlandse bedrijven Goldsmith en Schoneveld hebben lijnen ontwikkeld met wat minder grote selecties die in het najaar prima te gebruiken zijn in tuin en park. Helemaal winterhard zijn ze niet, want dat is de moedersoort *Cyclamen persicum* ook niet. Maar, met de groeiende behoefte van consumenten om lang kleur in de tuin te hebben, en de toch wat lichte opwarming der aarde, biedt deze toepassing nieuwe kansen voor een voor menigeen toch wat oubollig product. Soms zit er toch meer in een gewas dan op het eerste gezicht lijkt.